

Na Javni poziv u kategoriji razvoja scenarija, razvoja projekata i kategoriji poticanja proizvodnje za dokumentarni dugometražni i kratkometražni film na 1. roku 2018. godine prijavljeno je sveukupno 78 projekata.

Prijave su stigle od 45 produkcijskih kuća, 62 redatelja/ica i 84 scenarista/ica.

Pristigli projekti žanrovski i podžanrovski su raznoliki. Najzastupljeniji žanr na ovom roku je biografski dokumentarni film. U tom žanru, nažalost, najzastupljeniji su, prema redateljskim koncepcijama, dokumentarni filmovi televizijskog, zanatskog, a manje kreativnog karaktera. Apeliram da se HRT-u skrene pozornost kako bi neke od tih projekata trebala producirati kao npr. filmove o Zoranu Tadiću, Željku Senečiću, Borivoju Dovnikoviću, Janku Bobetku.. Nakon njih slijede projekti socijalne, ratne i povijesne tematike. Također, prijavljen je veliki broj dokumentarnih filmova s glazbenim i sportskim temama te svega nekoliko poetskih dokumentarnih filmova od kojih se, kao pravi punokrvni poetski dokumentarni film, izdvaja samo jedan. Dvije stvari bih istaknula kao karakteristične za ovaj rok. Veliki broj projekata čija bi adresa trebala biti televizija te velik broj iznimno kvalitetnih, kad govorimo o rodu dokumentarnog filma, hibridnih dokumentarnih filmova raznih kombinacija: dokumentarno-animiranih, dokumentarno-igranih te manji broj dokumentarno-eksperimentalnih filmova.

Ukupni budžet svim projekata iznosi 33.947.923,11 kn, sredstva koja su zatražena iznose 20.616.555,55kn, a raspoloživa sredstva za sufinanciranje iznose tek 12,01% navedene cifre, tj. točnije 2.505.000,00 kn

Zbog velikog broja filmova i ograničenog budžeta koji je bio na raspolaganju, na ovom roku, za sufinanciranje se izdvojilo 12 projekata. Izdvojeni su po kvaliteti redateljskih koncepcija, zanimljivosti teme, temeljito provedenom istraživanju, cjelovitim treatmentima ili scenarijima, a u nekim slučajevima i odličnim trailerima. Tih 12 projekata dolazi iz 11 produkcijskih kuća, scenarij potpisuje 14 osoba (5 scenaristica, 9 scenarista), režiju potpisuje 11 osoba (3 redateljice, 8 redatelja), produkciju potpisuje 12 osoba (5 producentica, 7 producenata). Važnim mi se čini istaknuti kako se prijavilo još bar toliko sjajnih projekata koji na ovom natječaju nisu podržani isključivo zbog financijskih razloga, nadam se će i za njih doći vrijeme na nekom od budućih natječaja.

RAZVOJ SCENARIJA DUGOMETRAŽNOG DOKUMENTARNOG FILMA:

1. SUTRA ĆU BITI, scenarist i redatelj Anđelo Jurkas, DOP produkcija obrt

Priča o šticienicima odgojnog doma „Mali Lošinj“, njihovim životima, kaznenim djelima, razlozima počinjenja, obiteljskim neprilikama i situacijama zbog kojih su skrenuli ili bili skrenuti s puta sigurnog djetinjstva. Predana je vrlo iscrpna pisana i video dokumentacija. Istraživanje je obavljeno kvalitetno, ali u samom treatmentu osjeti se upravo zasićenost tog iscrpnog istraživanja. Osim nefokusirano napisanog treatmenta plan financiranja također nije uvjerljiv, a s obzirom na to da je tema vrlo važna za društvo u cjelini i da su priče šticienika iznimno zanimljive i bolne, odlučila sam ovaj projekt spustiti sa poticanje proizvodnje na razvoj scenarija.

2. GRADOVI, SELA, DVORCI, scenaristica Irena Lukšić, adaptacija, scenaristica je i autorica predložka

„Gradovi, sela, dvorci“ nastao je na temelju istoimene knjige Irene Lukšić koja je 2013. dobila Kiklopa. Osnovna ideja sastoji se u želji da se predstave gradovi, domaći i strani, kroz njihove odraze u književnim djelima. Svaki grad/mjesto bila bi zasebna cjelina u koju bi uvodili standardni dokumentarni prizori karakteristični za mjesto. Nakon nekoliko rečenica upoznavanja s mjestom slijedilo bi povezivanje s književnim djelom koje ga odražava, najčešće s mikrolokacijom važnom za radnju romana. Od svih prijavljenih projekata koji se bave kulturom kroz dokumentarni film ovaj je iskočio svojom originalnom idejom. Također, jedini je iznašao zanimljivu vizuru kako književnost pretočiti u audiovizualni medij.

3. OBALNO ŠETALIŠTE, scenarist i redatelj Silvio Mirošničenko, Četiri film d.o.o.

Film prikazuje neposredne ljudske odnose osoba koje su vezane za šetalište Franza Josefa I, koje se proteže od Voloskog do Lovrana. Prikazuje osobe koje stanuju u vilama i rade u javnim objektima, kao i neobične radnje domaćina i turista po samom šetalištu, različitim plažama i brodovima. Magičan prikaz jednog mjesta, zanimljivih osoba i karaktera koji se skladno prožimaju bez puno suvišnih riječi. Jasno redateljski koncipiran film koji će zasigurno nenametljivom kamerom, prema principu manje je više, dobiti jako puno od svojih protagonista otkrivajući istovremeno i lice i naličje svog glavnog lika tj. obalnog šetališta.

RAZVOJ PROJEKATA DUGOMETRAŽNOG DOKUMENTARNOG FILMA:

1. PLASTIČNI DISKOVI I KOTAČI OD ČELIKA, scenarist i redatelj Franko Dujmić (debitant), Wolfgang & Dolly, producentica Tamara Babun

Franko, autor filma, strastveni je sakupljač ploča od svoje 17-e. U potrazi je za singlicom "Ulica jorgovana", točnije njezinom B stranom na kojoj je pjesma "Zlatokosa", favorit većine naših DJ-eva zbog čega je ovu singlicu u očuvanom stanju gotovo nemoguće naći. Osim vinila Franko je i u potrazi za svojim glazbenim bićem koje je davno napustio, a izgleda da ga to napuštanje ne čini baš sretnim. Moglo bi se reći da je Franko i u potrazi za ispunjenijim i sretnijim Frankom. Hoće li pronaći sretnijeg ili frustriranijeg sebe, ostaje nam vidjeti u filmu. Autorskom koncepcijom autor dokazuje kreativan pristup temi. Osim umjetnički promišljenog pristupa temi koncepcija odiše potpunom iskrenošću i šarmom. Potvrda zamišljene koncepcije maštovito je provedena i kroz trailer projekta. U svim segmentima profesionalna, kvalitetna i zanimljivo pripremljena dokumentacija.

2. FIUME O MORTE!, scenarist i redatelj Igor Bezinović, Restart, producent Tibor Keser, Vanja Jambrović

Slavni talijanski pjesnik D'Annunzio, u pratnji nekoliko tisuća talijanskih vojnika, osvojio je grad Rijeku 1919. godine proglašivši je vlastitom mikronacijom. Uslijedilo je kratko razdoblje u kojem je Rijeka postala možda i najvažnije svjetsko utočište umjetnika i slobodnih mislilaca. Mnogo je avantura i ekscentričnih likova vezano uz te turbulentne riječke godine. Život u Rijeci tog vremena gotovo je nalikovao trajnom umjetničkom performansu. Umjetnička vrijednost ovog projekta proizlazi iz zanimljivo promišljenog, razigranog, a opet nasmrtnog ozbiljnog pristupa temi. „Fiume o morte!“ stilski je zamišljen kao eklektični kolažni film koji se sastoji od različitih filmskih pristupa. Iscrpna dokumentacija, kako autorska tako i producerska, stavlja ovaj projekt na sam vrh odlično prezentiranih projekata. Svojom temom, pristupu istoj, prezentacijom, motivacijom autora i produkcijskom osmišljenošću film je na ovom natječaju iskočio kao projekt koji se ne bi smio propustiti.

3. GENI MOJE DJECE, scenaristica i redateljica Vladimira Spindler, Ustanova Zagreb film, producent Vinko Brešan

„Geni moje djece“ je film o generacijskom nizu žena koje jesu i koje dan danas ponavljaju slične obrasce života svojih pretkinja. Koliko je to uvjetovano genima, a koliko je to neki model ponašanja koji gledamo, slušamo o njemu te ga nesvjesno ponavljamo iz generacije u generaciju. Kreativan pristup nije upitan u ovoj temi. Poznata nam je iznimno zanimljiva sposobnost autorice da iskreno i emotivno „priča“ kamerom. Ipak, kako se treatment projekta bliži kraju sve više se ima osjećaj da autorica gubi dramaturšku nit i ponavlja informacije koje smo već pročitali. Projekt spuštam na razinu razvoja projekta kako bi se dodijeljenim sredstvima izbrusio scenarij te pronašao slovenski koproducent.

POTICANJE PROIZVODNJE DUGOMETRAŽNIH DOKUMENTARNIH FILMOVA:

1. JUČER, DANAS, SUTRA, redatelj Dario Juričan, scenarist Dario Juričan i Saša Paparella, produkcija HRCIN, Dario Juričan i Saša Paparella

Film se bavi poviješću grada Zagreba i njegovim izdvojenim protagonistima od osamdesetih godina 20. stoljeća do danas. Centralna figura je gradonačelnik s 14-godišnjom vladavinom Milan Bandić, njegov uspon, svakodnevica vladanja gradom s puno kontakata, rekonstrukcija odnosa sa svim protagonistima te afere. Odlično osmišljena koncepcija kojom će autor uspjeti zaći u sve pore svoje teme. Kroz igrane dijelove dobivamo rekonstrukciju događaja koji se temelje na stvarnim stenogramima. Ton filma je usprkos teškoj materiji vedar, introspektivan, duhovit, mjestimice ironičan, a prevladavat će detaljni činjenični opisi. Osim neupitnog televizijskog potencijala, vjerujem da bi autor mogao napraviti novi dokumentarni kino hit.

2. VEĆE OD TRAUME, redateljica Vedrana Pribačić, scenaristice Vedrana Pribačić i Mirta Puhlovski, Slavica film d.o.o., Mirta Puhlovski (dobio razvoj projekta)

Uz financijsku pomoć malobrojnih institucija, grupa žena koje su služile kao seksualno roblje neprijateljskim vojnicima, 23 godine nakon rata za neovisnost Hrvatske prolazi nekonvencionalne tretmane koji im vraćaju samopouzdanje i radost. Nazvale su se grupa Fenix. Tijekom dvogodišnjeg programa, film prati stanja i doživlja 8 od tisuću, silovanih žena u ratu, koje kroz slojevit proces osnaživanja vlastitih resursa iznose priče svojih života. Izrazito dobro osmišljeno pričanje teške, gotovo neuhvatljive teme kroz kombinaciju dokumentarno- animiranog pristupa. Praćenje terapije direct cinema stilom također garantira iznimno zanimljiv materijal. Kako se progovara o temi o kojoj se voli šutjeti, te se hvataju trenuci intimističnih psiholoških terapija vjerujem da će autorici poći za rukom, nenametljivom kamerom koju je pokazala u radnom materijalu, dobiti odličnu priču. Zavidna razina razrađenosti projekta. Projekt stvarno iscrpno prezentiran, temeljit i profesionalan u svakom svom segmentu. Iznimno važna tema o kojoj se mora progovoriti da bi se krenulo u iscjeljenje ne samo protagonistica filma već i cijelog društva.

3. VELEBIT, redatelj i scenarist Neven Hitrec, Zagrebačka filmska radionica d.o.o., Neven Hitrec (dobio razvoj projekta)

Nakana je autora napraviti originalno audio-vizualno djelo koje će preplitanjem intimnog i monumentalnog, poetskog i epskog, gledatelju pružiti gotovo metafizičko osjetilno iskustvo planine Velebit–biljaka, životinja i ljudi na njoj. Ovo nije film samo o jednoj posebnoj planini, nego istovremeno i film o svim iznimnim prostorima koji nas mijenjaju dok bivamo u njima, o prostorima iskonske, mitske energije.

Iznimno kvalitetno pripremljen projekt. Trailer potpuno dočarava film kojeg autor opisuje u sinopsisu i redateljskom konceptu. Također se zaključuje da autor jako dobro poznaje planinu koju snima te sve njezine ljepote, ali i jeze. I sam autor priznaje da autorskoj ekipi filma Velebit nije samo još jedna planina već životna opsesija. Jedini punokrvi poetično dokumentarni film na ovom roku. Žanr na kojem se uvijek hoda na tankoj oštrici noža, ali s trailerom autor nam dokazuje da je itekako sposoban na toj oštrici noža ne samo hodati nego i plesati.

4. ELIKSIR, redateljica i scenaristica Vlatka Vorkapić, Fade in d.o.o., Morana Komljenović (dobio razvoj projekta)

„Eliksir“, dokumentarna bajka s elementima filma strave i užasa, film je o današnjoj "narcističkoj kulturi" tematiziranoj kroz prizmu vječne ljudske želje i potrage za mladošću i ljepotom. Film ima podnaslov dokumentarna bajka iz dva dramaturška razloga. Prvi je razlog sama tema. Naime, potraga za čudesnom metodom ili sredstvom koje će nas uljepšati i spasiti od starenja uistinu unosi bajkovite elemente u ovu naraciju. Drugi je razlog dramaturška struktura filma koja polazi od teorije bajke Vladimira Proppa. Sve strukturalne elemente koje postoje u bajci primjenjujemo i u ovom filmu pri čemu se potraga, putovanje, tajanstvena šuma, ognjena rijeka i zmajevi, čarobna

carstva i čarobna sredstva, šumski učitelji, pomoćnici, vještice i kolibe zamjenjuju s dijetama, vježbanjem u teretanama, kozmetičkim salonima i ordinacijama estetske kirurgije, prodavačicama u parfumerijama, osobnim trenerima i kozmetičarkama, reklamnim stručnjacima i proizvođačima krema, wellnessima i seansama. Ali, u osnovi je to ista struktura potrage u kojoj junak uz pomoć pomagača pokušava postići svoj cilj. Koncept se temelji na eksperimentiranju i poigravanju s režijskim postupcima. Kroz ovakav koncept te iznimno zanimljivo napravljen trailer autorica nas uvjerava u kreativnu promišljenost projekta. Odlično prezentiran i pripremljen projekt.

POTICANJE PROIZVODNJE KRATKOMETRAŽNIH DOKUMENTARNIH FILMOVA:

1. JEDNA OD NAS, scenarist i redatelj Đuro Gavran, Pipser d.o.o., Đuro Gavran

Petnaest godina nakon mature razredni kolege okupljaju se kako bi proslavili obljetnicu. Film prati atmosferu tijekom večere. Prisjećaju se školskih zgoda i nezgoda, ali i kolega koji nisu došli na obljetnicu. Netko nije došao iz privatnih, drugi iz poslovnih razloga. Jedna kolegica poslala je šokantnu životnu ispovijest. Otac ju je silovao cijeli život, sve dok se fizički nije maknula iz obitelji. Film prati skupinu ljudi koji pokušavaju pronaći put da o spoznaji koja ih je šokirala progovore. Također, film prati suđenje zlostavljaču jer je žrtva tj. kćer podignula optužnicu protiv oca. Strašna tema kojoj je samo naizgled pristupljeno ovlaš, reklo bi se prejednostavno, no već nakon prvih rečenica ili nekoliko prvih kadrova trailera, jasno je da baš uz ovakav originalan pristup autor raskrinkava stravičnost osobne priče, ali i društva u kojem živimo. Projekt je iznimno dobro pripremljen, jasno prezentiran kroz pisane i video materijale. Iznimno važna tema o kojoj treba progovoriti, a ako se o njoj progovara na način kako je to zamislio autor, ovo postaje projekt koji se ne propušta!

2. MANJA, scenarist i redatelj Ante Zlatko Stolica, Restart, Tibor Keser, Vanja Jambrović

Autor se prisjeća Manje, žene s kojom su u njegovom mjestu odrasli plašili djecu. Kroz oči djeteta, Manja je bila stravičan lik iz bajke, kroz saznanja sada odrasle osobe, autor saznaje da je Manja stvaran lik, gluhoonijema žena iz susjedstva koju je sredina radi hendikepa odbacila. Poetski horor-dokumentarac o diskriminaciji ispričan iz perspektive progonitelja koji je ujedno i autor filma. Film počinje kao film strave u kojem se autor obračunava s vlastitim demonima iz djetinjstva, da bi se u drugom dijelu prebacio u socijalnu priču o diskriminaciji, netoleranciji. Taj obrat praćen je još jednim obratom – u prvom dijelu autor je žrtva, a njegov demon agresor, dok u drugom dijelu spoznajemo da je situacija upravo suprotna. Izrazito zanimljiv koncept ovom filmu daje priliku da se nakiti žanrovskim i podžanrovskim karakteristikama. Kroz trailer je razvidno da drugi dio filma neće zaostajati u atmosferi jeze od prvog dijela koji se gradi upravo oko tog osjećaja. Iznimno pregledno, profesionalno prezentiran projekt, s jasnim konceptom u svim svojim segmentima. Osim zavidno dobro pisane građe projekt ima jedan od zanimljivijih trailera, gleda se napeto, a osim straha pobuđuje i emociju empatije. Svojom originalnošću i kreativnošću ovaj projekt otvara mnoga pitanja o netoleranciji društva prema ljudima s hendikepom.

Katarina Zrinka Matijević, umjetnička savjetnica za dokumentarni film